СХВАЛЕНО
Протокол засідання педагогічної ради
Підгірської гімназії
28 серпня 2026 року №1

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ директора Підгірської гімназії
28 серпня 2026 року №138

ПОЛОЖЕННЯ
про запобігання і протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми в Підгірській гімназії

2026

ЗМІСТ

ВСТУП

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

2. ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ

3. СИСТЕМА ЗАХОДІВ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ НАСИЛЬСТВУ НАД ДІТЬМИ

4. СПОСОБИ ПОДАННЯ ПОВІДОМЛЕНЬ ТА МЕХАНІЗМ ЇХ РЕЄСТРАЦІЇ

5. ПОВНОВАЖЕННЯ ТА ОБОВ'ЯЗКИ КЕРІВНИКА І ПРАЦІВНИКІВ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ

6. ДІЯЛЬНІСТЬ КОМІСІЇ З РОЗГЛЯДУ ВИПАДКІВ НАСИЛЬСТВА ТА/АБО ЖОРСТОКОГО ПОВОДЖЕННЯ З ДІТЬМИ ПОРЯДОК РЕАГУВАННЯ НА ВИПАДКИ НАСИЛЬСТВА ТА ЖОРСТОКОГО ПОВОДЖЕННЯ З ДІТЬМИ

7. ВИМОГИ ДО ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ, ПІДВИЩЕННЯ ОБІЗНАНОСТІ, ОБОВ'ЯЗКОВЕ НАВЧАННЯ ПЕРСОНАЛУ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ

8. ПОРЯДОК УНЕМОЖЛИВЛЕННЯ НАСИЛЬСТВА ТА ПРОВЕДЕННЯ ОЦІНКИ РИЗИКІВ

9. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА

10. ВЗАЄМОДІЯ З УСТАНОВАМИ У СФЕРІ ЗАХИСТУ ПРАВ ДІТЕЙ

11. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ ТА ПЕРЕЛІК ДОДАТКІВ

ВСТУП

Відповідно до Конвенції ООН про права дитини, Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про охорону дитинства», «Про запобігання та протидію домашньому насильству», а також Типової програми унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 04.06.2025 № 658 (далі — Типова програма), у Підгірській гімназії розроблено це Положення.

Політика закладу освіти спирається на Статут Підгірської гімназії, правила поведінки працівників і здобувачів освіти та відповідає чинному законодавству України, зокрема статті 173-4 Кодексу України про адміністративні правопорушення у частині відповідальності за булінг (цькування). Положення визначає основні напрями, порядок організації та здійснення превентивних заходів, механізми взаємодії адміністрації, працівників, волонтерів, залучених фахівців і відповідальних установ.

Метою цього документа є створення безпечного, здорового та дружнього до дитини освітнього середовища, унеможливлення будь-яких випадків насильства і жорстокого поводження, забезпечення оперативного реагування та надійного захисту прав і свобод кожної дитини.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Це Положення про запобігання і протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми (далі — Положення) спрямоване на забезпечення функціонування ефективної системи унеможливлення будь-якого виду насильства та жорстокого поводження з дітьми в Підгірській гімназії (далі — гімназія).

1.2. Завданнями Положення є: запровадження порядку дій, спрямованих на унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми; формування у працівників Підгірської гімназії відповідального ставлення до недопущення насильства та жорстокого поводження з дітьми; поширення культури нульової толерантності до насильства та жорстокого поводження з дітьми у всіх сферах діяльності; забезпечення оперативного інформування уповноваженого підрозділу органу Національної поліції та служби у справах дітей про випадки вчинення насильства та жорстокого поводження з дітьми.

1.2. Положення розроблено з урахуванням Типової програми унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 04.06.2025 № 658, Порядку реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19.11.2025 № 1513, Порядку забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі дітей, які постраждали від жорстокого поводження, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2020 № 585, та Порядку реагування на випадки булінгу (цькування), затвердженого наказом МОН України від 28.12.2019 № 1646 (у редакції наказу МОН України від 18.06.2026 № 961).

1.3. Дія цього Положення та виконання поширюється на учасників освітнього процесу: адміністрацію гімназії, педагогічних працівників та інших працівників, здобувачів освіти, волонтерів, залучених фахівців та інших осіб, які в установленому законодавством порядку беруть участь в освітньому процесі, а також на батьків або інших законних представників дітей. Положення застосовується до випадків, що сталися у приміщеннях, на території гімназії або під час заходів поза її межами, організатором яких є заклад освіти.

1.4. Положення затверджується наказом директора гімназії після схвалення педагогічною радою та підлягає обов'язковому оприлюдненню на офіційному вебсайті закладу освіти.

2. ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ

2.1. **Безпечне освітнє середовище** — сукупність умов у закладі освіти, що унеможливлюють заподіяння учасникам освітнього процесу фізичної, майнової та/або моральної шкоди, зокрема шляхом фізичного, психологічного, економічного чи сексуального насильства, жорстокого поводження, булінгу (цькування), дискримінації за будь-якою ознакою, приниження честі та гідності, у тому числі з використанням кіберпростору.

2.2. **Насильство** — будь-яке умисне діяння (дія або бездіяльність), що вчиняється всупереч волі, бажанню, без згоди постраждалої особи, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, і порушує її права, свободи, законні інтереси та/або перешкоджає виконанню нею визначених законодавством обов'язків. Насильство поділяється на фізичне, психологічне, економічне та сексуальне.

2.3. **Жорстоке поводження з дитиною** — будь-які форми фізичного, психологічного, сексуального чи економічного насильства, нехтування потребами дитини або інші дії чи бездіяльність, що завдають або можуть завдати шкоди її фізичному чи психічному здоров'ю, розвитку, гідності або безпеці.

2.4. **Булінг (цькування)** — психологічне, фізичне, економічне чи сексуальне насильство, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій (кібербулінг), яке систематично вчиняється особою стосовно дитини, з якою вони є учасниками колективу закладу освіти, або дитиною стосовно іншого учасника цього колективу. Насильство вважається систематичним, якщо воно вчиняється два і більше разів протягом 12 місяців із дня реєстрації повідомлення про перший випадок або з дня першого насильства.

2.5. **Сторони випадку насильства** — постраждала особа (учасник колективу, стосовно якого вчинено насильство), кривдник (особа, яка вчинила насильство) та свідок (особа, яка була очевидцем насильства або якій відомі обставини випадку).

3. СИСТЕМА ЗАХОДІВ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ НАСИЛЬСТВУ НАД ДІТЬМИ

3.1. Система запобігання та протидії насильству в гімназії є постійним системним процесом і включає:

1) превентивні заходи:

затвердження Положення про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми;

затвердження форми первинного повідомлення про підозру на випадок насильства щодо дитини згідно з додатком 1;

затвердження форми реєстрації внутрішнього інциденту (журналу безпеки) згідно з додатком 2;

затвердження форми анкети анонімного опитування для дітей згідно з додатком 3;

інформування дітей, батьків або інших законних представників дитини, працівників Підгірської гімназії з питань унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми;

проведення оцінювання ризиків насильства та жорстокого поводження з дітьми в Підгірській гімназії, вжиття заходів, необхідних для їх усунення або мінімізації;

врахування ризиків насильства та жорстокого поводження з дітьми під час прийому на роботу працівників Підгірської гімназії;

2) заходи із виявлення та реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми:

організація доступних та безпечних способів повідомлення про випадки насильства та жорстокого поводження з дитиною;

оперативне реагування за результатами розгляду заяв (скарг, повідомлень) про випадки насильства або жорстокого поводження з дітьми у Підгірській гімназії (далі — повідомлення);

3) заходи з навчання та підвищення обізнаності унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми:

організація тренінгів, інших навчальних заходів для працівників Підгірської гімназії роботи з дітьми та молоддю та інших фахівців, які контактують з дітьми;

організація інформаційних сесій для дітей (пояснення прав дитини, способів захисту, контактів для звернення);

залучення батьків, інших законних представників дитини (проведення батьківських зборів, розповсюдження інформаційних матеріалів);

4) заходи з моніторингу та оцінки виконання програми:

регулярні самоперевірки (оцінка ефективності заходів, виявлення проблемних аспектів);

збір інформації для зворотного зв'язку (анкетування дітей, батьків, персоналу);

аналіз інцидентів (вивчення випадків насильства для запобігання повторенню);

5) заходи з інформування (розміщення у доступних місцях для дітей та батьків, інших законних представників інформаційних матеріалів (плакатів, брошур із контактами служб допомоги, контактних номерів телефонів для анонімного звернення).

4. СПОСОБИ ПОДАННЯ ПОВІДОМЛЕНЬ ТА МЕХАНІЗМ ЇХ РЕЄСТРАЦІЇ

4.1. Кожен працівник, здобувач освіти, батьки, волонтер, залучений фахівець або інший учасник освітнього процесу, який виявив ознаки насильства або отримав інформацію про можливий випадок жорстокого поводження з дитиною, зобов'язаний невідкладно повідомити про це директора гімназії або відповідальну особу.

4.2. Повідомлення може бути подане в усній або письмовій формі (у тому числі за формою первинного повідомлення згідно з Додатком 1 до Типової програми), а також анонімно.

4.3. У Підгірській гімназії функціонують такі доступні способи подання та отримання повідомлень:

- особисте звернення до директора гімназії, заступника директора, практичного психолога або соціального педагога;
- письмова заява чи повідомлення, подані особисто або поштою на адресу гімназії;
- телефонний зв'язок за офіційним номером телефону закладу освіти;
- електронний лист на офіційну електронну пошту Підгірської гімназії;
- скринька довіри для паперових повідомлень, розміщена у доступному для дітей місці у приміщенні гімназії.

4.4. Якщо у вчиненні насильства підозрюється керівник закладу освіти, повідомлення подається безпосередньо до Відділу освіти, молоді та спорту Богородчанської селищної ради.

4.5. Усі отримані повідомлення підлягають обов'язковій реєстрації відповідальним працівником, визначеним наказом директора, у журналі реєстрації внутрішніх інцидентів

(журналі безпеки, оформленому за формою Додатка 2 до Типової програми) у день їх надходження (або в перший наступний робочий день, якщо повідомлення надійшло у вихідний чи позаробочий час).

5. ПОВНОВАЖЕННЯ ТА ОБОВ'ЯЗКИ КЕРІВНИКА І ПРАЦІВНИКІВ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ, ПОРЯДОК РЕАГУВАННЯ НА ВИПАДКИ НАСИЛЬСТВА ТА ЖОРСТОКОГО ПОВОДЖЕННЯ З ДІТЬМИ

5.1. Директор Підгірської гімназії:

5.1.1. затверджує Положення про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми з урахуванням Типової програми, є відповідальним за його реалізацію, забезпечує його оприлюднення, ознайомлення з ним своїх працівників та здійснює контроль за виконанням, в якому обов'язково визначаються суб'єкти виконання Типової програми (адміністрація, волонтери, працівники, інші залучені фахівці, які контактують із дітьми), до кого застосовується Типова програма, вимоги щодо політики найму працівників Підгірської гімназії, пов'язані із політикою запобігання насильству (перевірка кандидатів на наявність судимостей, рекомендації), вимоги щодо навчання персоналу (обов'язкові навчання з питань захисту прав дитини);

5.1.2. забезпечує здійснення заходів із ознайомлення працівників Підгірської гімназії, інших фахівців, які контактують із дітьми, із Положенням про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми до початку їх роботи з дітьми, але у строк, що не перевищує п'яти робочих днів із дня початку роботи;

5.1.3. розглядає усні та письмові повідомлення протягом трьох годин з дня їх надходження, забезпечує функціонування механізму подання повідомлень;

5.1.4. невідкладно повідомляє уповноважений підрозділ органу Національної поліції та Службу у справах дітей Богородчанської селищної ради разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною;

5.1.5. сприяє проходженню особами, які вчинили насильство або жорстоке поводження з дитиною, стали свідками або постраждали від насильства або жорстокого поводження, відповідної програми для таких осіб;

5.1.6. забезпечує проведення навчань, тренінгів, профілактичних заходів для дітей, батьків або інших законних представників дитини, працівників Підгірської гімназії з питань запобігання насильству та жорстокому поводженню з дітьми;

5.1.7. взаємодіє із службами у справах дітей, центрами соціальних служб, закладами освіти, охорони здоров'я та іншими уповноваженими органами для оперативного реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми

5.2. Працівники Підгірської гімназії у разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною зобов'язані:

5.2.1. вжити невідкладних заходів для припинення насильства або жорстокого поводження з дитиною;

5.2.2. надати у разі потреби домедичну допомогу, викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги та звернутися до уповноваженого підрозділу органу Національної поліції;

5.2.3. повідомити керівнику Підгірської гімназії та одному з батьків або іншим законним представникам дитини, яка вчинила насильство або жорстоке поводження, та дитині, яка

постраждала від насильства або жорстокого поводження, про виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною.

5.3. Порядок реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми:

5.3.1 у разі виявлення ознак насильства та жорстокого поводження з дитиною керівник Підгірської гімназії:

5.3.2. невідкладно, у строк, що не перевищує трьох годин, повідомляє про виявлення ознак насильства та жорстокого поводження з дитиною (в письмовій формі, зокрема за допомогою електронної комунікації) батькам або іншим законним представникам дитини (крім випадків, коли батьки або інші законні представники дитини є кривдниками дитини), уповноваженому підрозділу органу Національної поліції та службі у справах дітей Богородчанської селищної ради з одночасним інформуванням про це територіального органу Нацсоцслужби, Державної служби у справах дітей;

5.3.3. скликає засідання Комісії з розгляду випадків розгляду випадків насильства та/або жорстокого поводження з дітьми не пізніше ніж протягом трьох робочих днів з дня отримання повідомлення.

5.3.4. у випадку виявлення насильства та/або жорстокого поводження з дитиною з боку керівника Підгірської гімназії, працівники, батьки, інші законні представники дитини або свідки цього випадку повинні повідомити Богородчанську селищну раду або відділу освіти, молоді та спорту Богородчанської селищної ради.

5.3.5. у разі відсутності керівника Підгірської гімназії чи особи, на яку покладено виконання обов'язків керівника, функції керівника, передбачені цим пунктом, виконує Богородчанська селищна рада або відділ освіти, молоді та спорту Богородчанської селищної ради.

6. ДІЯЛЬНІСТЬ КОМІСІЇ З РОЗГЛЯДУ ВИПАДКІВ НАСИЛЬСТВА ТА/АБО ЖОРСТОКОГО ПОВОДЖЕННЯ З ДІТЬМИ

6.1. У гімназії діє постійно діюча Комісія з розгляду випадків насильства та/або жорстокого поводження з дітьми (далі — Комісія), склад якої (не менше п’яти осіб: голова, заступник голови, секретар та члени) затверджується наказом директора відповідно до постанови КМУ від 19.11.2025 № 1513. Комісія є єдиною комісією для розгляду випадків насильства, жорстокого поводження та булінгу (цькування).

До складу комісії входять працівники Підгірської гімназії, зокрема педагогічні (науково-педагогічні) працівники, практичний психолог та соціальний педагог, а також представники служби у справах дітей Богородчанської селищної ради та надавача соціальних послуг, уповноваженого підрозділу органу Національної поліції (за згодою). До складу комісії не може входити працівник Підгірської гімназії, щодо якого надійшло повідомлення.

Член комісії, щодо якого надійшло повідомлення, виключається із складу комісії.

Кожен член комісії повинен не допускати конфлікту інтересів під час виконання своїх обов'язків. У разі виявлення конфлікту інтересів член комісії зобов'язаний негайно письмово повідомити про це голові комісії. У разі виявлення конфлікту інтересів голови комісії він має утриматися від участі в опрацюванні відповідного повідомлення, письмово повідомивши заступнику голови комісії. У такому разі функції голови комісії виконує заступник голови комісії.

6.2. Головою комісії є керівник Підгірської гімназії

Головою комісії не може бути керівник, щодо якого надійшло повідомлення.

Голова комісії:

організовує роботу комісії;

визначає функціональні обов'язки кожного члена комісії;

забезпечує дотримання строків та процедур;

визначає порядок денний і перелік питань, що підлягають розгляду;

забезпечує моніторинг ефективності заходів реагування.

У разі відсутності голови комісії його обов'язки виконує заступник.

У разі відсутності голови комісії та його заступника обов'язки голови комісії виконує один із членів комісії, який обирається комісією під час засідання за поданням її секретаря.

У разі встановлення під час діяльності комісії факту вчинення головою комісії насильства та/або жорстокого поводження з дитиною, голова комісії підлягає негайному виключенню із складу комісії. Виконання обов'язків голови комісії у такому випадку виконує його заступник.

6.3. Секретар комісії забезпечує підготовку проведення засідань комісії та матеріалів, що підлягають розгляду на засіданнях комісії, ведення протоколу засідань комісії.

У разі відсутності секретаря комісії його обов'язки виконує один із членів комісії, який обирається під час засідання за поданням голови комісії або його заступника.

6.4. Член комісії має право:

ознайомлюватися з матеріалами, що стосуються випадку насильства та/або жорстокого поводження з дітьми, брати участь у їх перевірці;

подавати пропозиції, висловлювати власну думку з питань, що розглядаються;

брати участь у прийнятті рішення шляхом голосування;

висловлювати окрему думку усно або письмово;

вносити пропозиції до порядку денного засідання комісії.

6.5. Член комісії зобов'язаний:

особисто брати участь у роботі комісії;

не розголошувати стороннім особам відомості, що стали йому відомі у зв'язку з участю у роботі комісії, і не використовувати їх у своїх інтересах або інтересах третіх осіб;

виконувати в межах, передбачених законодавством та посадовими обов'язками, доручення голови комісії;

брати участь у голосуванні.

6.6. Метою діяльності комісії є:

запобігання випадкам насильства та жорстокого поводження з дітьми під час провадження діяльності Підгірської гімназії;

з'ясування причин, які призвели до випадку насильства та/або жорстокого поводження з дитиною, та вжиття заходів для усунення таких причин.

6.7. Діяльність комісії провадиться з дотриманням принципів:

законності;

верховенства права;

забезпечення найкращих інтересів дитини;

поваги та дотримання прав і свобод людини;

неупередженого ставлення;

відкритості та прозорості;

конфіденційності та захисту персональних даних;

невідкладного реагування;

комплексного підходу до розгляду випадку насильства та/або жорстокого поводження з дитиною;

нетерпимості насильства та жорстокого поводження з дитиною та визнання його суспільної небезпеки.

6.8. До завдань комісії належать:

збір інформації щодо обставин випадку насильства та/або жорстокого поводження з дітьми, зокрема пояснень сторін насильства та/або жорстокого поводження з дитиною, батьків або інших законних представників дитини, яка стала стороною насильства та/або жорстокого поводження з дитиною; опрацювання повідомлень, аналіз зібраної інформації щодо обставин, зазначених у повідомленні;

оцінка потреб осіб, які є стороною насильства та/або жорстокого поводження з дитиною, в соціальних та психолого-педагогічних послугах і забезпечення таких послуг;

надання рекомендацій щодо добровільного проходження особами, які стали стороною насильства та/або жорстокого поводження з дитиною, відповідної програми для таких осіб;

підготовка пропозицій щодо внесення змін до положення про запобігання та протидію насильству та/або жорстокому поводженню з дітьми;

здійснення моніторингу виконання рекомендацій комісії і надання відповідної інформації службі у справах дітей за місцем розташування Підгірської гімназії;

розгляд висновків практичного психолога та соціального педагога або інших експертних висновків, що мають значення для об'єктивного розгляду заяви у разі їх надходження від батьків або інших законних представників дитини.

Комісія має право:

оцінювати потреби сторін насильства та/або жорстокого поводження з дитиною в отриманні соціальних та психолого-педагогічних послуг та забезпечення таких послуг, зокрема із залученням фахівців служби у справах дітей та надавача соціальних послуг;

рекомендувати особам, які стали стороною насильства та/або жорстокого поводження з дитиною, проходження відповідної програми для таких осіб;

визначати причини насильства та/або жорстокого поводження, а також необхідні заходи для усунення таких причин;

здійснювати моніторинг ефективності соціальних та психолого-педагогічних послуг, заходів з усунення причин насильства та/або жорстокого поводження з дитиною, заходів впливу та корегування (за потреби) відповідних послуг та заходів;

надавати рекомендації для працівників Підгірської гімназії щодо доцільних методів здійснення заходів з дітьми, які стали стороною насильства та/або жорстокого поводження з дитиною;

надавати рекомендації для батьків або інших законних представників дитини, яка стала стороною насильства та/або жорстокого поводження з дитиною.

6.9 Формою роботи комісії є засідання, які проводяться очно, а в разі потреби - дистанційно чи у змішаному форматі, коли частина членів комісії беруть участь у її роботі дистанційно.

Дату, час, місце і формат проведення засідання комісії визначає її голова, за відсутності голови комісії - його заступник.

6.10. Засідання комісії є правоможним у разі участі в ньому не менш як двох третин її складу.

6.11. Секретар комісії не пізніше ніж за добу повідомляє членам комісії, а також іншим заінтересованим особам про порядок денний запланованого засідання, дату, час, місце і форму його проведення, а також надає/надсилає членам комісії та зазначеним особам необхідні матеріали в електронній або паперовій формі.

6.12. Рішення з питань, що розглядаються на засіданні комісії, приймаються шляхом відкритого голосування більшістю голосів затвердженого складу комісії. У разі рівного розподілу голосів вирішальним є голос голови комісії. За відсутності голови комісії вирішальним є голос його заступника.

6.13. Під час проведення засідання комісії секретар комісії веде протокол засідання комісії за формою згідно з додатком 4.

6.14. До участі у засіданні комісії можуть залучатися батьки або інші законні представники дитини (за згодою), крім випадків, коли вони є кривдниками дитини, а також особи, які стали свідками випадку насильства та/або жорстокого поводження з дитиною.

Особи, залучені до участі в засіданні комісії, зобов'язані дотримуватися принципів діяльності комісії, зокрема не розголошувати стороннім особам відомості, що стали їм відомі у зв'язку з участю у роботі комісії, і не використовувати їх у своїх інтересах або інтересах третіх осіб.

Особи, залучені до участі в засіданні комісії, під час засідання комісії мають право:

ознайомлюватися з матеріалами, поданими на розгляд комісії;

ставити питання по суті розгляду;

подавати пропозиції, висловлювати власну думку з питань, що розглядаються.

6.15. Голова комісії доводить до відома заінтересованих осіб та Державної служби у справах дітей рішення комісії згідно із протоколом засідання та здійснює контроль за його виконанням.

6.16. Строк опрацювання комісією повідомлень та виконання нею своїх завдань не має перевищувати 10 робочих днів із дня їх отримання керівником Підгірської гімназії

7. ВИМОГИ ДО ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ, ПІДВИЩЕННЯ ОБІЗНАНОСТІ, ОБОВ’ЯЗКОВЕ НАВЧАННЯ ПЕРСОНАЛУ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ

7.1. Відповідно до статті 10 Закону України “Про охорону дитинства” забороняється працювати у контакті з дітьми особам, інформацію про яких внесено до Єдиного реєстру осіб, засуджених за злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості малолітньої особи. Під час працевлаштування осіб, які матимуть безпосередній або опосередкований контакт з дітьми, має бути проведене опитування, яке може включати запитання ситуаційного характеру щодо насильства або жорстокого поводження із дитиною, з метою виявлення можливої схильності особи до агресії, насильницької поведінки, жорстокого поводження.

7.2. Керівник гімназії забезпечує організацію та проходження обов’язкового навчання персоналу (педагогічних та інших працівників, волонтерів, залучених фахівців) з питань унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми, захисту прав дитини (далі — інформування), що передбачає такі напрями (теми):

7.2.1. розпізнавання фізичного, психологічного, економічного та сексуального насильства;

7.2.2. методи профілактики булінгу серед дітей;

7.2.3. використання ненасильницьких методів спілкування та управління конфліктами;

7.2.4. надання першої психологічної допомоги дітям, які постраждали від насильства та жорстокого поводження з дітьми;

7.2.5. порядок дій у разі виявлення випадків насильства або підозри щодо їх наявності;

7.2.6. дотримання правових норм щодо захисту дітей від насильства;

7.2.7. алгоритм взаємодії з уповноваженими підрозділами органів Національної поліції та службою у справах дітей у разі виявлення фактів та ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною.

7.3. Інформування здійснюється шляхом:

7.3.1. проведення щорічних інформаційних кампаній, тематичних тижнів і конкурсів, приурочених питанням унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми;

7.3.2. інтерактивних тренінгів для дітей із розвитку емоційного інтелекту, толерантності та ненасильницького спілкування;

7.3.3 проведення ігор та рольових прав, які моделюють реальні ситуації та допомагають дітям дізнатися про способи захисту порушених прав;

7.3.4. впровадження занять з питань безпечної поведінки, прав дитини та медіації;

7.3.5. співпраці з психологами та соціальними працівниками для проведення групових та індивідуальних занять щодо запобігання насильству;

7.3.6. організації зустрічей із фахівцями, які можуть поділитися досвідом і порадами щодо запобігання насильству (працівники уповноваженого підрозділу органу Національної поліції, юристи, соціальні працівники);

7.3.7. використання мультимедійних матеріалів (відеороликів, презентацій, інтерактивних платформ) для інформування дітей у цікавій та доступній формі щодо неприпустимості насильства та жорстокого поводження, ознайомлення з ознаками та формами насильства та жорстокого поводження, порад щодо запобігання насильству в дитячому середовищі, процедури повідомлення про насильство та жорстоке поводження, передбаченої Підгірською гімназією, алгоритму дій у разі виявлення насильства, способів та механізмів отримання допомоги, можливих наслідків для особи, яка вчинила насильство або жорстоке поводження.

7.2. Просвітницька та інформаційна робота серед здобувачів освіти і батьків реалізується шляхом:

- проведення щорічних інформаційних кампаній, акцій («16 днів проти насильства»), тематичних тижнів, інтерактивних тренінгів із розвитку емоційного інтелекту, толерантності та ненасильницького спілкування;
- проведення інформаційних сесій і батьківських зборів щодо ознак насильства, профілактики булінгу й кібербулінгу, способів подання повідомлень та контактів служб допомоги;
- розміщення інформаційних матеріалів (плакатів, буклетів, контактів гарячих ліній підтримки) на інформаційних стендах гімназії, офіційному вебсайті та в батьківських і учнівських групах.
- можливості залучення експертів, фахівців, зокрема представників органів місцевого самоврядування, структурних підрозділів місцевих державних адміністрацій, служб у справах дітей, уповноважених підрозділів органів Національної поліції, надавачів соціальних послуг, закладів вищої освіти, а також психологи, соціальні педагоги, фахівці в галузі права, представники громадських об’єднань, іноземних неурядових організацій

8. ПОРЯДОК УНЕМОЖЛИВЛЕННЯ НАСИЛЬСТВА ТА ПРОВЕДЕННЯ ОЦІНКИ РИЗИКІВ

8.1. Працівникам, волонтерам та залученим фахівцям забороняється застосовувати тон голосу, що може сприйматися як залякування чи образа, вживати принизливі коментарі, застосовувати будь-які форми покарань або допускати фізичний контакт із дитиною, якщо він не обумовлений змістом освітнього чи медичного заходу. Необхідний фізичний контакт проводиться у присутності іншої повнолітньої особи крім виконавця, або в приміщенні, що забезпечує можливість вільного доступу інших осіб та не має перешкод для самостійного виходу дитини.

8.2. З метою унеможливлення насильства або жорстокого поводження з дітьми директор забезпечує виявлення поведінки дітей, працівників, волонтерів та залучених фахівців, яка потенційно може призводити до насильства та жорстокого поводження. Недопустимою вважається поведінка, що може призводити до порушення права дитини на повагу до її особистості, гідне ставлення. Індикаторами, які можуть вказувати на потенційні ризики спричинення насильства та жорстокого поводження з дітьми, є використання тону голосу, який може сприйматися як залякування або образа, використання принизливих коментарів стосовно дітей та в присутності дітей, застосування покарань до дитини, а також інші індикатори.

8.2. Оцінювання ризиків насильства та жорстокого поводження здійснюється планово двічі на рік (на початку та наприкінці навчального року) та позапланово — у разі надходження повідомлення чи погіршення психологічного клімату. Оцінку ризиків проводить психологічна служба за допомогою анонімного анкетування учнів (за формою Додатка 3 до Типової програми), бесід, спостережень та аналізу інцидентів.

8.3. За результатами оцінювання визначається рівень ризику (високий, середній або низький) та затверджується план заходів для усунення або мінімізації виявлених ризиків.

8.4. Якщо за результатами розгляду повідомлення:

- виявлено ознаки насильства та жорстокого поводження з дитиною, психологічна служба Підгірської гімназії аналізує причини та умови, які могли сприяти або стати підставою для порушення прав дитини;
- не виявлено ознак насильства та жорстокого поводження з дитиною, інформація, викладена в повідомленні, аналізується на предмет наявності ризиків насильства та жорстокого поводження з дитиною та вживаються заходи до унеможливлення настання таких ризиків

9. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА

9.1. Здобувачі освіти мають право на безпечні умови навчання, повагу до гідності, захист від усіх форм насильства та отримання психолого-педагогічної допомоги. Вони зобов'язані поважати права інших учасників колективу, дотримуватися правил внутрішнього розпорядку та повідомляти про відомі їм факти насильства.

9.2. Батьки або інші законні представники мають право подавати повідомлення про випадки насильства, отримувати інформацію про хід їх розгляду та необхідну допомогу для дитини, а також зобов'язані поважати гідність усіх учасників освітнього процесу.

9.3. Відповідальність за вчинення булінгу (цькування), неповідомлення керівником закладу освіти уповноважених підрозділів Національної поліції про випадки насильства та інші

порушення законодавства у сфері захисту прав дитини настає відповідно до статті 173-4 Кодексу України про адміністративні правопорушення та чинного законодавства України.

10. ВЗАЄМОДІЯ З УСТАНОВАМИ У СФЕРІ ЗАХИСТУ ПРАВ ДІТЕЙ

10.1. Підгірська гімназія забезпечує постійну взаємодію з уповноваженими органами та службами Богородчанської територіальної громади, Івано-Франківського району та області, зокрема:

- Службою у справах дітей Богородчанської селищної ради;
- уповноваженим підрозділом ювенальної превенції органу Національної поліції України;
- територіальним органом Національної соціальної сервісної служби України та Державною службою у справах дітей;
- Богородчанським територіальним центром соціального обслуговування та надавачами соціальних послуг;
- КУ «Інклюзивно-ресурсний центр» Богородчанської селищної ради та закладами охорони здоров'я.

10.2. Усі дії щодо взаємодії із зовнішніми установами фіксуються у документації гімназії з дотриманням вимог Закону України «Про захист персональних даних».

11. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ ТА ПЕРЕЛІК ДОДАТКІВ

11.1. Це Положення набирає чинності з дня його затвердження наказом директора Підгірської гімназії. Зміни та доповнення до Положення вносяться за рішенням педагогічної ради та затверджуються наказом директора у разі зміни законодавства або за результатами оцінювання ефективності його реалізації.

11.2. Невід'ємною складовою системи документального супроводу цього Положення є робочі форми, розроблені відповідно до Типової програми унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми (постанова КМУ від 04.06.2025 № 658):

- Додаток 1 — Форма первинного повідомлення про підозру на випадок насильства та/або жорстокого поводження щодо дитини (згідно з додатком 1 до Типової програми);
- Додаток 2 — Форма реєстрації внутрішнього інциденту / Журнал безпеки (згідно з додатком 2 до Типової програми);
- Додаток 3 — Форма анкети анонімного опитування для дітей щодо безпеки в освітньому середовищі (згідно з додатком 3 до Типової програми).
- Додаток 4 – Форма Протоколу засідання комісії з розгляду випадків насильства та/або жорстокого поводження з дітьми

11.3. Контроль за виконанням вимог цього Положення здійснює директор Підгірської гімназії.

Додаток 1
до Положення
про запобігання і протидію насильству та
жорстокому поводженню з дітьми

ФОРМА
первинного повідомлення про підозру
на випадок насильства щодо дитини

_____

(найменування закладу освіти, культури, охорони здоров'я, соціального захисту, фізичної культури і спорту, оздоровлення та відпочинку, молодіжних центрів, дитячих та молодіжних громадських об'єднань, інших громадських об'єднань, що є суб'єктами молодіжної роботи, які контактують з дітьми)

Дата події або виявлення: _____ _____ 20____ р.

1. Інформація про дитину:

прізвище _____

ім'я _____

по батькові (за наявності): _____

вік дитини: _____

соціальний статус (за потреби):

□ дитина з інвалідністю;

□ дитина-сирота;

□ дитина, позбавлена батьківського піклування;

□ інше: _____.

2. Інформація про особу, яка повідомляє:

прізвище _____

ім'я _____

по батькові (за наявності): _____

найменування посади: _____

контактний номер телефону: _____.

Опис ситуації: _____

(зазначити максимально докладно, що сталося, коли, де, хто був присутній)

_____

_____.

3. Інформація про ознаки насильства/поведінку дитини:

□ тілесні ушкодження;

□ страх, уникання контакту;

□ розповіді про образи/тиск;

□ інше: _____.

4. Інформація про вжиті заходи (на момент заповнення):

□ поінформовано відповідальну особу закладу;

□ поінформовано батьків/інших законних представників;

□ поінформовано службу у справах дітей;

□ поінформовано уповноважений підрозділ органів Національної поліції;

□ інше: _____.

_____ _____

(підпис особи, яка заповнює первинне повідомлення) (дата)

Додаток 2
до Положення
про запобігання і протидію насильству та
жорстокому поводженню з дітьми

ФОРМА

реєстрації внутрішнього інциденту (журналу безпеки)

Підгірської гімназії

Порядковий номер	**Інформація про спосіб отримання повідомлення про підозру на випадок насильства щодо дитини (звернення (повідомлення): усне/письмове)**	**Прізвище, ім'я дитини**	**Тип ситуації***	**Заходи реагування**	**Результат****	**Підпис відповідальної особи**

---

*Зазначається факт про фізичне/психологічне насильство/булінг/спробу втечі/інше.

**Зазначається, чи поінформовано органи, надано допомогу, припинено контакт тощо.

Додаток 3
до Положення
про запобігання і протидію насильству та
жорстокому поводженню з дітьми

АНКЕТА
анонімного опитування для дітей*

1. Чи почувався (почувалася) ти в безпеці під час перебування у закладі?

□ так, завжди;

□ інколи;

□ ні.

2. Як до тебе ставилися дорослі?

□ з повагою;

□ байдуже;

□ іноді грубо або несправедливо.

3. Чи були випадки, коли хтось із працівників (закладу освіти, культури, охорони здоров'я, соціального захисту, фізичної культури і спорту, оздоровлення та відпочинку, молодіжних центрів, дитячих та молодіжних громадських об'єднань, інших громадських об'єднань, що є суб'єктами молодіжної роботи, які контактують з дітьми), інших залучених фахівців або дітей тебе лякав, ображав або погрожував?

□ так;

□ ні.

4. Чи знаєш ти, до кого можна звернутися за допомогою?

□ так;

□ ні.

5. Що б ти хотів (хотіла) покращити для того, щоб було безпечніше?

(відкрите поле)

_____

_____

_____

_____

*Анкета заповнюється дітьми у доступному форматі.

Додаток 4
до Положення
про запобігання і протидію насильству та
жорстокому поводженню з дітьми

ПРОТОКОЛ N _____
засідання комісії з розгляду випадків насильства та/або жорстокого поводження з дітьми

_____
(найменування закладу освіти, культури, охорони здоров'я, соціального захисту, фізичної культури і спорту, оздоровлення та відпочинку, молодіжного центру, дитячого та молодіжного громадського об'єднання, іншого громадського об'єднання, що є суб'єктом молодіжної роботи, у колективі якого перебувають діти / який контактує з дітьми (незалежно від типу і форми власності) (далі - суб'єкт)
____ _____ 20___ р. Час: ___ год ___ хв.
Підстава: _____
(від кого і коли надійшло повідомлення
_____
про випадок насильства та/або жорстокого поводження з дітьми)
_____
(стислий зміст повідомлення)
_____
_____
Присутні:
члени комісії (_____ осіб) згідно з наказом про склад комісії від _____ N_____:
_____
_____
_____
інші особи (_____ осіб):
_____
_____
_____
СЛУХАЛИ:
Затвердження Порядку денного засідання
_____
_____
_____
Розгляд питань Порядку денного засідання*
_____
_____
_____
Ухвалили рішення* про:
потреби осіб, які вчинили насильство та/або жорстоке поводження з дитиною, стали свідком та/або постраждали від насильства та жорстокого поводження (далі - сторони насильства та/або жорстокого поводження з дитиною), в соціальних та психолого-педагогічних послугах, рекомендації щодо добровільного проходження особами, які вчинили насильство та жорстоке поводження з дитиною, стали свідком або постраждали від насильства та/або жорстокого поводження, відповідної програми для таких осіб
_____
(опис відповідних послуг та відповідальні за їх надання)
_____;

заходи для усунення причин насильства та/або жорстокого поводження з дітьми _____
_____
(опис заходів та відповідальні за їх виконання)
_____;
заходи впливу щодо сторін насильства та/або жорстокого поводження з дітьми _____
_____
(опис заходів та відповідальні за їх виконання)
_____;
рекомендації для працівників суб'єкта щодо заходів із сторонами насильства та/або жорстокого поводження з дитиною _____
(опис рекомендацій і суб'єктів призначення цих рекомендацій)
_____;
рекомендації для батьків або інших законних представників дитини, яка стала стороною насильства та/або жорстокого поводження _____
(опис рекомендацій і суб'єктів призначення цих рекомендацій)
_____.

Голова комісії _____
(власне ім'я, прізвище)

Секретар комісії _____
(власне ім'я, прізвище)

_____
* Розділ доповнюється окремими сторінками.